

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (39)

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (39)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 3 від 18 лютого 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 1(39). – 124с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

<i>СЛОВО РЕДАКТОРА</i>	<i>6</i>
------------------------------	----------

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Тарашевська О.В., Цісар І.В.

Здоров'язбережувальні технології на заняттях з логоритміки	7
--	---

Калашнюк Є.Й.

Національне мистецтво як чинник формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.....	10
---	----

Павленко М. В.

Фортепіанна мініатюра як засіб художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти	13
--	----

Мельник А. Ю.

Інноваційні стратегії навчання для сучасної педагогіки.....	17
---	----

Нечипоренко Т.А.

Сучасні виховні технології в позакласній виховній роботі	21
--	----

Матвієнко Н.А.

Розвиток критичного мислення на уроках української мови та літератури	34
---	----

Бевз В.В.

Тестовий контроль у методах і засобах особистісно-орієнтованого навчання ...	37
--	----

Буга О.І.

Економічні ділові ігри на базі комп'ютерних технологій	43
--	----

ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ

Стасенко А.М.

Корисні поради при підготовці до ЗНО з історії України здобувачів освіти в умовах змішаного навчання	47
--	----

Бабій В.М.

Бідність в Україні: міф чи реальність	50
---	----

Марценюк О.Г.

З досвіду укладання практикуму до атестації іншомовного читання та говоріння (анотація видання).....	55
--	----

ЛАБОРАТОРІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Сіранчук Тетяна

Екологічна стежка як перший крок до екологічної свідомості дошкільника.....	71
---	----

Щаслива Юлія	
Використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми	74
Кича Наталія	
Педагогічні умови підготовки вчителя початкових класів до організації освітнього процесу в дистанційному режимі	78
Зінченко Віта	
Теоретичні основи впровадження змішаного навчання в систему підготовки майбутніх вчителів початкової школи	82
Присяжнюк Д.С., Мартинюк Ю.Г.	
Вінницькі силовики на міжнародній арені	88
Романуха Ю. В., Кушко І. С.	
Минуле та нові звершення Обласного наукового ліцею-інтернату КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»	92
Клапко С.В.,	
Видатний український мислитель і письменник Сковорода Григорій Савич	
Конкурси	97
Вимоги до підготовки науково-методичних статей з Збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	104
Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України дсту 8302:2015	118
Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	124

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ЛОГОРИТМІКИ

УДК 373.2:376-056.264]:613

ТАРАШЕВСЬКА О.В., ЦІСАР І.В.

*викладачі факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Анотація. В статті розглядаються питання використання здоров'язбережувальних технологій на заняттях з логоритміки.

Ключові слова: здоров'язбережувальні технології, валеологічні пісеньки-співаночки, артикуляційна гімнастика, дихальна гімнастика, музикотерапія.

Актуальність. Сучасний стан модернізації освіти в Україні характеризується посиленою увагою до поглибленого вивчення особливостей загального, психічного і мовленнєвого розвитку дітей з порушеннями розвитку з метою забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку кожної дитини з урахуванням її психофізичних особливостей, можливостей, здібностей, інтересів тощо. Це вимагає від спеціалістів усіх галузей супроводу дітей, пошуку нових ідей, методологій і технологій ефективної допомоги, підтримки та максимально можливого розвитку дитини для її успішного соціального й особистісного становлення.

У працях П. К. Анохіна, В. І. Бондаря, Л. С. Виготського, С. Ю. Коноплястої, В. І. Лубовського, О. Р. Лурія, В. Г. Петрової, В. М. Синьова, В. В. Тарасун, Л. І. Фомічової, М. К. Шеремет та інших науковців комплексне дослідження порушень розвитку стає загальнозначущою проблемою суспільства з огляду на стрімке збільшення дітей з проблемами психофізичного розвитку та ускладнення їх соціально-психологічної адаптації,

входження в освітній простір і майбутнє професійне самовизначення [7].

Ця проблема є актуальною для дошкільників із порушеннями мовлення, оскільки сьогодні в Україні спостерігається тенденція до зростання кількості дітей із важкими порушеннями мовлення. Цей факт вимагає перегляду методів і форм виховання та навчання зазначеної категорії дітей. Однією з існуючих корекційних методик навчання та виховання дітей з порушеннями мовлення засобами руху, музики та слова є логопедична ритміка. Результативність логопедичної ритміки досягається, зокрема, використанням здоров'язбережувальних технологій.

Аналіз наукових досліджень.

Проблема застосування сучасних логопедичних технологій висвітлена у навчально-методичному посібнику Н. М. Борозінець та Т. З. Шаховської «Логопедичні технології». Нові нетрадиційні форми роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями доповнені до традиційних методів. Над цими роботами працювали М. А. Поваляєва, М. І. Чистякова, Т. М. Грабенко та інші. Посібник В. М. Акіменко містить

рекомендації щодо проведення логопедичного масажу, а також представлена авторська методика застосування моделей артикуляції звуків в корекційній роботі [1].

Метою статті є охарактеризувати особливості використання здоров'язбережувальних технологій на заняттях з логопедичної ритміки. Підвищити професійну компетентність педагогів та студентів, сприяти їх мотивації до самовдосконалення та саморозвитку.

Виклад основного матеріалу. Впровадження нових педагогічних і здоров'язбережувальних технологій у процес логопедичної роботи в дошкільних закладах є одним із основних завдань сучасної дошкільної освіти.

Здоров'язберігаючі технології – це система заходів, що включає взаємозв'язок і взаємодію усіх факторів освітнього середовища, спрямованих на збереження здоров'я дитини на усіх етапах її навчання та розвитку [7].

Логоритмічні заняття з використанням здоров'язбережувальних технологій мають сприятливий вплив на здоров'я дитини (серцево-судинної, дихальної, мовленнєво-рухової систем). У хід таких занять вводяться елементи психогімнастики, дихальної гімнастики, елементи активної і пасивної музикотерапії.

Так психогімнастика сприяє: розвитку в дітей навичок концентрації, пластики, координації рухів [2]. Під час психогімнастики діти вивчають різні емоції та вчаться керувати ними, опановують абетку вираження емоцій. Психогімнастика допомагає долати бар'єри у спілкуванні, краще розуміти себе та інших, дає можливість самовиражатися. На заняттях з логоритміки можна використовувати такі

елементи психогімнастики: мімічні та пантомімічні етюди, етюди та ігри на вираження окремих якостей характеру та емоцій.

Дихальна гімнастика сприяє розвитку дихальної системи, співочих здібностей дітей; корекції мовленнєвих порушень; позитивно впливає на обмінні процеси; сприяє відновленню нервової системи, виправляє порушення носового дихання. Доречно використовувати на заняттях з логоритміки елементи дихальної гімнастики О. М. Стрельнікової та дихально-звукової гімнастики Р. Бройса, що мають комплексний лікувальний вплив на організм [8].

Музикотерапія сприяє коригуванню психофізичного здоров'я дітей у процесі їхньої життєдіяльності. Активна музикотерапія передбачає вокалотерапію, рухливі імпровізації під словесний коментар, що відповідає характеру музики. Пасивна музикотерапія – це прослуховування стимулюючої, заспокоїливої чи стабілізуючої музики.

Вокалотерапія або «Цілющі звуки» – це система вокальних вправ, що активізують діяльність органів та покращують здоров'я людини. Наприклад, вокалізація звука «а-а-а» стимулює роботу легенів, трахеї, гортані, оздоровлює руки й ноги; вокалізація звука «і-і-і» активізує діяльність щитоподібної залози, корисна для лікування ангіни, поліпшує зір і слух; вокалізація звука «у-у-у» підсилює функцію дихальних центрів мозку та центрів мовлення, усуває слабкість, млявість та корисна для лікування захворювань органів слуху.

Валеологічні пісеньки-співаночки готують голосові зв'язки до співу; розвивають звуковисотний, ритмічний слух; поліпшують настрій. На заняттях

використовуються нескладні тексти та мелодії, що містять звуки мажорної гами, тризвуки. Такі пісеньки, як правило, супроводжуються самомасажом біологічно-активних зон обличчя та шиї, ритмічними рухами, жестикулюванням.

Пальчикові ігри розвивають мовлення дітей; підвищують координаційні здібності пальців рук (підготовка до малювання, письма). Пальчикова гімнастика має тривати 1,5-2 хвилини і використовуватись як відпочинок під час малорухливих видів діяльності (слухання музики), не відвертаючи уваги дітей від основного виду діяльності.

Артикуляційна гімнастика сприяє тренуванню м'язів мовленнєвого апарату; розвитку музичної пам'яті, уваги, чуття ритму, співочих навичок. Оскільки артикуляційна гімнастика на заняттях з логоритміки проводиться в поєднанні з рухами, вона сприяє розвитку координації рухів.

Ігровий масаж та масажні вправи Й. Цуцумі підвищують захисні властивості організму, нормалізують вегето-судинний тонус, діяльність вестибулярного апарату. Вправи є ефективнішими, якщо дитина розмовляє зі своїм тілом, робить йому компліменти.

Танцювально-ігрова гімнастика «Са-Фі-Дансе» Ж. Є. Фрільової, О. Г. Сайкіної сприяє всебічному розвитку особистості дошкільника: зміцненню здоров'я, розвитку психомоторних і творчих здібностей, формуванню навичок емоційного вираження рухів під музику, розвитку лідерських якостей. Така гімнастика містить ігровитміку, ірогімнастику, ігротанці та нетрадиційні види вправ: ігровий самомасаж, ігри-подорожі, іропластику.

Вміле поєднання і застосування традиційних та інноваційних технологій під час занять з логоритміки допоможе здійснити корекцію мовленнєвих і немовленнєвих порушень у дітей-логопатів.

Висновки. Таким чином, варіативність використання в корекційно-логопедичній роботі різноманітних методів і прийомів інноваційних технологій скорочує терміни корекційної роботи, підвищує якість та ефективність логоритмічної роботи, сприяє зміцненню здоров'я дітей та покращує емоційний стан. Ефективність застосування даних методів і прийомів залежить від професійної компетентності педагога, його вміння використовувати нові можливості, надавати дітям свободу вибору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андросова В. М. Використання інноваційних технологій в роботі з дітьми-логопатами старшого дошкільного віку для корекції вад звуковимови. // Розкажіть онуку. 2004. № 10-11.
2. Атемасова О. А. Психогімнастика. Старший дошкільний вік. Харків : Ранок. 2002.
3. Ващенко О., Свириденко С. Організація здоров'язберігаючої діяльності початкової школи. // Початкова освіта. 2005. № 46. С.2-4.
4. Денисенко Н. Оздоровчі технології – в освітній процес. // Шкільне виховання. 2009. №11. С. 7-8.
5. Логопсихологія : навч. посіб. / за ред.. М. К. Шеремет. Київ : Знання. 2010. 293 с.

6. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті // Шкільний світ. Київ, 2001. 24 с.
7. Оржеховська В. М. Здоров'язбережувальне навчання і виховання: проблеми, пошуки : збірник наукових праць. Інститут проблем виховання АПН України / за ред. І.Д. Беха. Вип. 10, т. 1. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г. 2007. С. 461-466.
8. Щетинин М. М. Дыхательная гимнастика Стрельниковой. Москва: Метафора. 2007.

*Стаття надійшла до редакції
21 грудня 2021*

НАЦІОНАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

УДК 378.011.3-051:78.011.26

КАЛАШНЮК Є.Й.

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
викладач факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Анотація. *Статтю присвячено проблемі формування професійної культури та компетентності на основі національного мистецтва.*

Ключові слова: *професійна культура, компетентність, національні традиції, імпровізація.*

Актуальність: Сучасне суспільство ставить підвищені вимоги до професіоналізму спеціалістів усіх рівнів.

У складному, багатогранному і суперечливому процесі професійного становлення особливе місце посідають питання, пов'язані з формуванням професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.

Мета: Метою статті є розкриття процесу формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики на основі національного мистецтва.

Виклад основного матеріалу.

У період оновлення соціально-економічного життя країни проблеми педагогічної науки і практики переважно пов'язані з розвитком культури в усьому багатстві її загальнолюдського і

національного аспектів. Широкий ракурс процесів виховання потребує врахування історичних явищ України та конкретних умов сучасного суспільства, що сприяє розкриттю кращих сторін національної культури, виявленню її унікальної самобутності, встановленню природних зв'язків з надбанням інших націй.

Усвідомлення і прийняття індивідом своєї національності як детермінанти особистісної долі має важливу роль як для української, так і для всієї загальнолюдської культури. Національне виступає не над індивідуальним абстрактом, а «потребою душі»-іманентним проявом індивідуального духу в його саморозвиткові.

Такі культурологічні ідеї проникають у мистецтво, котре бере на себе місію